

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

The Relationship between the Threefold Training to a Duty of Traffic Police Muang Khon Kaen Police Station

ร.ต.ท.จงกร ปาथा¹ และ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ²

Pol. Lt. Chongkorn Patha¹ and Dr. Tatchawat Laosuwan²

¹นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มจร วิทยาเขตขอนแก่น

²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Email: noy_mook@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติพรรณนา ใช้สถิติจำนวน และร้อยละ ใช้ค่าพารามิเตอร์วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สถิติอนุมาน ใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1) เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธร เมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธร เมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3) ความสัมพันธ์ระหว่างในการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

3.1) การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก

3.2) การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา ด้านศีล ด้านสมาธิ และด้านปัญญา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยด้านศีลและด้านสมาธิมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านปัญญามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, หลักไตรสิกขา, การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธร เมืองขอนแก่น

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the conduct level based on the Threefold Training in work practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station, 2) to study the work practice level of Traffic Control Police Khon Kaen Provincial Police Station, and 3) to study the relationship between the conduct level based on the Threefold Training, and the work practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station. This is quantitative research. The samples in this study were 84 Traffic Control Police Khon Kaen Provincial Police Station. The research instrument was the Questionnaire. The statistic consisted of Descriptive Statistic including the Frequency and Percentage. Using the Parameter to find the Mean (μ), Standard Deviation (σ), and Inferential Statistic including the Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings found that:

1) The Conduct Levels based on the Threefold Training in Work Practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station, in overall and each aspect, were in “High” level.

2) The Work Practice Levels of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station, in overall and each aspect, were in “the Highest” level.

3) The Relationship between Conduct based on the Threefold Training, and Work Practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station, shown as follows:

3.1) There was positive relationship between Conduct based on the Threefold Training, and Work Practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station at .05 significant level which was supported the hypothesis. The relationship was in “Very High” level.

3.2) There was positive relationship between Conduct based on the Threefold Training (Religious Precept, Concentration, and Wisdom), and the Work Practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station at .05 significant level which was supported the hypothesis. There was “High” relationship with the Religious Precept and Concentration aspects. There was “Very High” relationship with the Wisdom aspect.

Keyword: Relationship, threefold, Training in work practice of Traffic Control Police, Khon Kaen Provincial Police Station

1. บทนำ

ข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่จราจรในสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่นนอกจากจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการจราจร โดยตรงแล้วอีกส่วนหนึ่งยังมีหน้าที่บริการประชาชนตามภารกิจและหน้าที่ของตำรวจที่กำหนดไว้ ตำรวจจราจรมีความตั้งใจปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบอย่างสุดความสามารถ เพื่อลดปัญหาและการจัดการจราจรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อส่งผลการปฏิบัติงานในภาพรวมด้านการจราจรให้เป็นไปตามเป้าหมาย และในบางครั้งการกระทบกระทั่งกันระหว่างประชาชนผู้ใช้ท้องถนนและตำรวจจราจรเอง ส่งผลให้ตำรวจจราจรมีความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ ศิล สมาธิ ปัญหา หรือที่เรียกว่า ไตรสิกขา (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 20 ข้อ 87-91 : 312-320) ซึ่งกระบวนการนี้ จะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ถ้าอย่างใดอย่างหนึ่งไม่พร้อมหรือไม่ร่วมประสานก็จะทำให้กระบวนการฝึกไม่ได้ผลดี เช่น ในการฝึกกระเบียบวินัย ถ้าจิตใจของผู้ถูกฝึกไม่มีความสุข ทำให้เกิดการฝืนใจขึ้น ก็เสียองค์ประกอบ การฝึกนั้นมีความ โนม์เอียงที่จะได้

ผลยาก แต่ถ้าในการฝึกพฤติกรรมนั้นจิตใจของผู้ถูกฝึกมีความพึงพอใจ มีความสุขในการกระทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมนั้นก็จะมั่นคง ยิ่งถ้าเขาได้มีปัญญามองเห็นคุณค่าของการฝึกพฤติกรรมนั้นว่า เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า เกื้อกูล เป็นประโยชน์ด้วย ก็จะมี ความมั่นคงและมั่นใจ พร้อมทั้งมีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้นมากยิ่งขึ้นไปอีก ดังนั้นดังที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2539 : 47) นำเสนอไว้ว่า การฝึกอบรม หรือพัฒนาแดน ทั้ง 3 แดน ที่เรียกว่า “ไตรสิกขา” จึงต้องมีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า ผู้ได้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานยังขาดการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ภาพลักษณ์ที่ประชาชนได้มองตำราวจรจรจะออกมาให้เห็นในด้านลบ เช่น การเรียกรับเงินโดยไม่ชอบธรรมหรือแม้แต่การพยายามหาข้อหาให้ประชาชนโดยอาศัยการไม่รู้กฎหมายของประชาชน สิ่งเหล่านี้ยังไม่สามารถสรุปได้ข้อเท็จจริงได้ และสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากเรื่องใดกันแน่ และควรมีการปรับปรุง พัฒนาในด้านใดบ้าง เพื่อเป็นการใช้ชีวิตที่ถูกต้องอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ ดังที่ สมภาร พรหมทา (2545 : 85-86) นำเสนอไว้ว่า “เพราะว่ามนุษย์มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องอยู่ด้วยกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์ต่างจากสัตว์อื่นเพราะรู้จักไตร่ตรองด้านหลักแห่งเหตุผลด้วยสติสัมปชัญญะและมีอิทธิพลที่ลึกซึ้งกับองค์ประกอบต่างๆ มีจิตสำนึกรับผิดชอบชีวิต ใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ แต่ถ้าใช้ชีวิตไม่สอดคล้องกับธรรมชาติไม่อาจถือว่าเป็นการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง”

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความต้องการจะทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหลักการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น เพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขา เพื่อนำเสนอหน่วยงานเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่นและแห่งอื่นๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการวิจัย

1) **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขาของ ตำรวจจราจร ประกอบด้วย 1.ศีล 2.สมาธิ 3.ปัญญา และทำการศึกษาด้านการปฏิบัติงานของ ตำรวจจราจร ตัวแปรต้น ได้แก่ การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย 1. ศีล 2. สมาธิ 3. ปัญญา ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานของตำรวจจราจร

2) **ตัวแปรด้านประชากร** ได้แก่ ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น จำนวน 84 คน

3) **ขอบเขตด้านพื้นที่** ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

4) **ขอบเขตด้านเวลา** ทำการศึกษาระหว่าง เดือนธันวาคม 2556 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2557 รวมระยะเวลา 6 เดือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตขอนแก่น ถึง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3. ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 84 ฉบับโดยการ ส่งให้ผู้ช่วยในการวิจัยแจกแบบสอบถามตามรายชื่อที่กำหนดและทำการส่งคืนโดยใส่ซองปิดผนึกให้เรียบร้อยส่งกลับมายังผู้วิจัย

4. ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว

5. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล
2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อธิบายข้อมูลความสัมพันธ์ในการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

ใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธร เมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยรวม ($\mu = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านศีล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.19$) รองลงมาคือด้านปัญญา ($\mu = 4.14$) และด้านสมาธิ ($\mu = 3.98$) ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธร เมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวม ($\mu = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรไม่ทุจริตคอร์รัปชันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.64$) รองลงมาคือปฏิบัติงานโดยยึดถือความถูกต้อง ($\mu = 4.62$) และไม่เห็นแก่อำมีสินจ้างรางวัล ($\mu = 4.60$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างในการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่

1) สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = .83

2) สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาด้านศีล และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = .79

3) สมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาด้านสมาธิ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = .66

4) สมมติฐานที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาด้านปัญญา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการปฏิบัติงานตามหลักไตรสิกขามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = .83

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีความสำคัญมาอภิปรายผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา

ผลการวิจัยของการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น พบว่า อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทุกคนทราบถึงการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น และได้รับการฝึกฝนจากสถาบันที่ผลิตบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ เพื่อมาทำงานด้านการดูแลประชาชน จึงทราบถึงหลักการปฏิบัติงาน ดูแล ให้ความช่วยเหลือ รวมถึงการมีความอดทน อดกลั้น ในสถานการณ์ที่ยากลำบากทั้งทางร่างกายและจิตใจ และยังถูกปลูกฝังให้ต้องมีความรัก เมตตา ช่วยเหลือเกื้อกูล และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมถึงการรักในองค์กร การเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา และมีระเบียบวินัยที่ชัดเจน สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้กลุ่มเกลาจิตใจเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ให้มีความชัดเจนในด้านการมีศีลธรรมประจำใจ รวมถึงในด้านการทำงานต้องมีความรอบคอบ และมีความตื่นตัวตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการคิดหาแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดเสมอ ทำให้ได้มีการใช้สมาธิ และปัญญาในการทำงานอยู่ตลอด ส่งผลให้ผลการศึกษาพบว่าการ

ปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา อัคริทธิพงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการศึกษาตามแนวไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา ประจำปีการศึกษาที่ 1/2555” ผลการวิจัยพบว่า จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้หลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา ในการเรียนการสอนนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 1/2555 ก่อนเริ่มการเรียนการสอนในทุกๆ สัปดาห์ จากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในชั้นเรียน จะพบว่าในสัปดาห์แรก ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เคยชินกับการสวดมนต์ นั่งสมาธิ เพราะนักศึกษาไม่เคยทำกิจกรรมในลักษณะนี้มาก่อน เพิ่งจะทำเป็นครั้งแรก นักศึกษาจึงวอกแวก ไม่มีสมาธิที่ดีพอแต่เมื่อนักศึกษาได้ทำกิจกรรมนี้ผ่านพ้นไปในระยะหนึ่ง จะพบว่านักศึกษามีสติ มีสมาธิ มีปัญญามากขึ้น โดยเฉพาะการมีปัญญาของนักศึกษาที่สามารถสังเกตได้ จะพบว่า นักศึกษาสามารถเข้าใจ อภิปราย แสดงความคิดเห็น กับบทความธรรมะที่เกี่ยวข้องกับการรักษา ศีล 5 ที่นักศึกษามาเสนอในชั้นเรียนว่า เมื่อผู้ใดรักษาศีล 5 ได้หรือรักษาศีล 5 ไม่ได้ก็ตาม ผู้นั้นก็จะได้รับผลของการกระทำที่ได้กระทำลงไปเช่นนั้น ซึ่งนักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการทำงานให้สำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาปัญจะ กิตติเมโธ (ดีพิจารย์) ที่วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของกรมสารวัตรทหารเรือ” ผลการวิจัยพบว่า จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของกรมสารวัตรทหารเรือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรของกรมสารวัตรทหารเรือเห็นด้วยกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ การฝึกฝนอบรมพัฒนาด้านพฤติกรรม ในด้านจิตใจ และในด้านปัญญา เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพ คุณภาพพร้อมต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดียิ่งซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรได้รับการฝึกฝน เรียนรู้และมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ตลอดเวลาส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขาทั้งทางด้าน ศีล สมาธิ ปัญญาได้ดี ดังคำกล่าวของ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต (2552) ได้ให้ความหมายไตรสิกขาว่า หมายถึง การพัฒนามนุษย์ให้ดำเนินชีวิตดีงามถูกต้อง ทำให้มีวิถีชีวิตที่เป็นมรรค เป็นหนทางดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่ถูก ต้องดีงามของมนุษย์ ต้องเรียนรู้ ฝึกฝนพัฒนาตน และสอดคล้องกับการวิจัยของดวงเพชร สมศรี (2556) ที่วิจัยเรื่อง “การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ” ผลการวิจัยได้นำเสนอว่า “วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้วยการสนับสนุนให้ดำเนินคดี และลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ปัญหาที่พบคือ การละเลยการลงโทษอย่างเข้มงวดทำให้ ข้าราชการที่ประพฤติมิชอบ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด การนำหลักไตรสิกขามาผสมผสานกับการบังคับใช้วิธีการนี้จะช่วยทำให้ลดปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลเป็นความสุจริต”

2. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

จากการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพราะในการทำงานในเมืองใหญ่อย่างตัวเมืองจังหวัดขอนแก่นนั้น จะพบปัญหามากมาย ที่เกิดจากปัญหาการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีคติความเกี่ยวกับยานพาหนะ การขาดความเคารพกฎระเบียบของสังคมและกฎหมายของประชาชนมีมากขึ้นทุกวัน สาเหตุอาจเกิดจากปัญหาหลายประการ ทั้งความรีบเร่งในการเดินทาง ความขาดการมีน้ำใจกับเพื่อนร่วมทาง จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร มีการระมัดระวัง เรียนรู้และคิดหาวิธีป้องกันภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนตลอดเวลา จึงต้องนำทั้งหลักการทางด้านศีล สมาธิ และปัญญา เข้ามาบูรณาการใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ดวงเพชร สมศรี (2556) ที่สรุปไว้ว่า การบูรณาการพุทธธรรมมาใช้บูรณาการสร้างเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างหรือบุคคลที่จะต้องติดต่อประสานงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยจะช่วยให้การทำงานร่วมกันมีความสุขเป็นการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกันกับคนในชุมชนอย่างยั่งยืนทำให้เกิดผลเป็นที่รักของทุกคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ สุขสำราญ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความพร้อมของข้าราชการตำรวจต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน” ผลการวิจัยพบว่า ในการศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการชั้นสัญญาบัตรระดับรองสารวัตรในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 พบว่า มีความพร้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเผชิญกับการปฏิบัติหน้าที่ และด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากการได้รับการฝึกฝนอบรม เรียนรู้ ถึงวิธีที่จะปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อที่จะใช้ในการดูแลและให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างรวดเร็วและถูกต้องรวมถึงการที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากประสบการณ์การทำงานที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมีการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งตรงกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) ที่ได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีทั้งศาสตร์และศิลปศาสตร์ คือ การศึกษาหาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ เทคนิควิธีทำงานต่างๆ ศิลป์ คือ การที่จะนำเอาความรู้ หลักการและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับคน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขอบเขตจำกัดของทรัพยากรให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ ที่กำหนดขึ้นในหน่วยงาน สอดคล้องกับการนำเสนอของพระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (2557 : 9) ที่นำเสนอไว้ว่า “การทำงานแบบทีม (Work teams) เป็นการทำงานร่วมกันและส่งเสริมกันไปในทางบวกผลงานรวมของทีมที่ได้ออกมาแล้วจะมากกว่าผลงานรวมของแต่ละคนมารวมกัน”

3. ความสัมพันธ์การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = .83 ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น เป็นผู้ที่มีความปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาอยู่เป็นเบื้องต้น เนื่องจากส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ พร้อมทั้งได้ยังได้ทราบและถูกปลูกฝังหลักการปฏิบัติตนทางด้านศีล สมาธิ ปัญญา มาจากครอบครัวและสถาบันการศึกษาเป็นพื้นฐานของชีวิตมาเป็นอย่างดี จึงสามารถนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ดังคำกล่าวของ พุทธทาสภิกขุ (2543) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น อาชีพการงานประเภทใด สรุปได้ว่า หน้าที่หรืออาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการที่จะเข้าถึงธรรม การที่จะรู้จักโลกหรือสิ่งทั้งหลายทั้งปวงดี ว่าอะไรเป็นอะไร จะต้องมีการทำหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ เช่น อาชีพให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีเสียก่อน การที่คนหนึ่งทำหน้าที่โดยตรงของตนโดยไม่มีมลทินต่าง ย่อมเป็นการเพียงพอที่จะทำให้รู้จักว่าอะไรเป็นอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็จักรู้จักชีวิตจิตใจตนเองว่าหมายความว่าอย่างไร เป็นสิ่งที่ควรยึดถือหลงใหลเพียงไรเป็นต้น ถ้าหากว่าไม่ได้ทำอะไรจริงๆ จังๆ ให้ดีที่สุด ให้ถูกต้องตามอุดมคติของอาชีพหรือของหน้าที่นั้นๆ แล้ว มันยังน้อยเกินไปสำหรับที่จะรู้จักตัวเอง รู้จักโลก รู้จักกิเลส รู้จักทุกข์ และรู้จักความดับทุกข์ และอีกทั้งยังได้รับการฝึกฝนเรื่องความอดทน อดกลั้น การให้บริการแก่ประชาชนจากโรงเรียนตำรวจ ซึ่งเป็นสถาบันที่ฝึกฝนตำรวจโดยตรง ทำให้การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่นเป็นอย่างดี

6. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาไตรสิกขา กับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ได้มีเวลาพักผ่อน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการปฏิบัติงานเพราะมีการทำงานที่หนักมากเกินไป แบกรับภาระหน้าที่ดูแลประชาชนเกินกำลังความสามารถ

2) ควรมีแนวทางการอบรม เรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ เพื่อเพิ่มความอดทน อดกลั้น ปล่อยวาง กับปัญหาที่พบเจอทุกวัน เพื่อลดความกดดันในการปฏิบัติงาน

3) ดูแลเรื่องสวัสดิการต่างๆ รวมถึงควรมีการปลูกฝังเรื่องความพอเพียงแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถรักษาอุดมการณ์และมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อตรง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในสถานีตำรวจส่วนอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบความสัมพันธ์ของหลักธรรมและหลักการการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรส่วนอื่นๆ มีความแตกต่างกันกับสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่นหรือไม่

2) ควรศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามหลักธรรมและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร เช่น อายุ ประสบการณ์การทำงาน หรือปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ

3) ควรศึกษาการใช้หลักธรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร เช่น หลักสังคหวัตถุธรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จิตติมา อัครจิตพิงค์. (2555). “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน”. ใน การพัฒนานักศึกษาตามแนวไตรสิกขา ศิล สมาธิ ปัญญา ประจำปีการศึกษาที่ 1/2555”. สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เฉลิมศักดิ์ สุขสำราญ. (2547). ความพร้อมของข้าราชการตำรวจต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ดวงเพชร สมศรี. (2556). การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2529). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์.
- พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล. (2557). กระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมขององค์กรชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 2(1), 1-18.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2539). จะพัฒนาคนกันได้อย่างไร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). ภูมิธรรมชาวพุทธ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สหธรรมมิก.
- พระมหาปัญจะ กิตติเมโธ (ดีพิจารย์). (2554). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของกรมสารวัตรทหารเรือ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2543). คู่มือมนุษย์ (ฉบับคำสมบุรณ์). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2543.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมภาร พรหมทา. (2545). มนุษย์กับการแสวงหาความจริงและความหมายของชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศยาม.